

Motion till riksdagen 2005/06:So581

av Agne Hansson (c)

Insatser för äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om insatser för äldre.

Motivering

Kalmar län är ett bland de län som har den högsta åldersfaktorn i landet. Kalmar län är ett låglönelän. Det innebär att det i länet finns en hög andel äldre med mycket små ekonomiska förhållanden och låga pensioner. Det innebär vidare att stora insatser måste göras lokalt för att garantera de äldre goda förhållanden med trygg vård och ett bra boende på äldre dar. Det är viktigt att kommuner och landstinget i Kalmar län kan satsa på de äldre på samma villkor som övriga kommuner och landsting. Därför är en rättvis resursfördelning vad gäller statens bidrag till kommunerna och landstinget med hänsyn tagen till den höga åldersfaktorn viktig.

Kalmar län är som ovan sagts ett låglönelän där väldigt många äldre har låg pension. De har gjort samma arbetsinsats som andra men med lägre löner. När möjligheterna i samhället finns har de rätt till sin del av välfärden. En rättvis fördelning av välfärden måste tillhöra hörnstenarna i ett solidariskt samhälle. De sämst ställda pensionärernas situation måste därför förbättras. Det kan göras genom att grundpensionen, garantipensionen, höjs. Den bör i ett första steg höjas med 250 kr per månad från 1 januari 2006 under budgetåret, vilket innebär en höjning med 3 000 kr på årsbasis. Vidare bör en utredning tillsättas som undersöker om bostadstillägget för pensionärer kan omvandlas till en ytterligare höjning av de lägre pensionerna för att på så vis öka pensionärernas makt över sin egen ekonomi. Vidare bör inkomstskattesystemet reformeras och inkomstskatten sänkas med en tydlig låginkomstprofil som Centerpartiet föreslår i sin skattemotion. Fastighetsskatten bör sänkas och förmögenhetsskatten slopas.

Äldreomsorgen får underkänt i flera forskningsrapporter. Sedan 1980 har antalet 80-åringar och äldre fördubblats men satsningarna på vården för äldre

Fel! Okänt namn på

har uteblivit. Äldre får inte hjälpen de behöver och handläggarna prioriterar på ett sätt som strider mot lagen, enligt en genomgång av omkring 80 studier som har gjorts. Det har blivit svårare för äldre att få plats på äldreboenden och ribban för att få hemtjänst har höjts. Äldreomsorgen står inför stora utmaningar för framtiden. Många äldre oroar sig för en hårdare ransonering av såväl hemtjänst som trygga boenden. En strategi för en ekonomiskt hållbar äldreomsorg måste utarbetas och en genomlysning bör göras av vad som behöver göras för att fler trygga äldreboenden med service ska kunna växa fram.

Den äldre som behöver omsorg och boende måste ges möjlighet att välja. Priset för hushållsnära tjänster måste sänkas kraftigt. Det bör reduceras med 50 procent efter mönster från bl.a. Finland. Personalen i äldreomsorgen måste få högre status och bättre arbetsvillkor och karriärvägar.

Att bli äldre innebär inte att den som passerat 65 år direkt blir förbrukad och övergår i ett hjälplöst patientstadium som kräver institutionsvård. Äldre har en stor erfarenhetsreservoar och en resurs i samhället som bör tas tillvara. De ska kunna leva ett drägligt liv och förverkliga sina drömmar. Regler och hinder i samhället som inte ger äldre ett rikare liv bör undanröjas.

De äldres självbestämmande och, där så är nödvändigt, anhörigas inflytande måste öka. Även äldre måste betraktas som myndiga medborgare med rätt att påverka och välja i sitt liv och sin äldreomsorg efter egna behov och önskemål. Det är hög tid att den ålderssegregerande samhällsmodellen ifrågasätts. Äldre människor har gjort och gör stora insatser, har värdefulla erfarenheter och förtjänar att respekteras som vilken annan samhällsmedborgare som helst.

Grunden för äldrepolitiken ska vara att ålder och erfarenhet är en samhällsnyttig resurs som ska uppskattas och tas tillvara, att äldre ska vara socialt och politiskt delaktiga och ha makt över sin livssituation samt kunna leva under ekonomisk och social trygghet.

En politik för rättvisa åt de äldre är nödvändig. Följande åtgärder bör ingå i en sådan politik för att stärka de äldres situation inte minst i Kalmar län:

- Höjd garantipension med 250 kr i månaden.
- Ett reformerat skattesystem med sänkta skatter för de lägsta inkomsterna.
- Strategi för ekonomiskt hållbar äldreomsorg med bl.a. slopad maxtaxa, och bibehållet förbehållsbelopp.
- En rättvis statsbidragsgivning till kommuner och landsting som tar hänsyn till åldersfaktorn
- Utredning av åtgärder för en breddad bostadsmarknad för äldre.
- Ökade valmöjligheter i boendet för äldre.
- Bättre anpassat gruppboende för äldre.
- Hemhjälpn bör förbättras och breddas.
- Fritt val i äldreomsorgen.
- Skattebefriade servicetjänster.
- Samlad äldreomsorgslagstiftning.
- Anhörigas behov ska beaktas vid biståndsbedömning.

Fel! Okänt namn på

För att finansiera dessa åtgärder bör riksdagen besluta anta Centerpartiets budgetförslag. I det budgetförslaget ryms finansieringen av dessa åtgärder. Vad som ovan anförs om insatser för äldre i Kalmar län bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 2 oktober 2005

Agne Hansson (c)